

EGYHÁZI HIRADÓ

A szegedi református egyház hivatalos lapja, református egyház-társadalmi és belmissziói hetilap.

ELŐFIZETÉS: HAVONKÉNT 600 K EGY SZ. 150 K
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
REF. LELKÉSZI HIVATAL, SZEGED.

Főszerkesztő: HARSÁNYI PÁL.
Felelős szerkesztő BAKÓ LÁSZLÓ.

MEGJELENIK
HETENKINT SZOMBATON

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

TARTALOM: Vezércikk: *ó-ó*. Az egyháztagság fogalma. — II. cikk. Ravasz László előadása az erdélyi emberről s az erdélyi lélekről. — Hírek. — Anyakönyveinkből. — Családi kör.

Az egyháztagság fogalma.

Hiába, a történelem csak megismétli magát; kicsinynek látszó, mégis mélységes és nagy igazságokban is!

Az Üdvözítő golgothai kálváriája után fájdalmas és könnyes volt az Ő követőknek a sorába beállani. Illetik akkor minden keresztyénre, vagyis minden Krisztust-követőre a Mester jövendölése: Ha valaki megakarja találni az életét Énbennem, veszítse el azt. (T. i. a másikat, amely a föld rögéhez huzza és köti.) És az emberek százezrei, majd milliói tényleg inkább elveszítették ezt a másik életet, csak hogy megtalálják Őbenne az igazit. — Megcsufoltatások, üldöztetések, kínok és gyötreim után azonban a keresztyéneknek kis csapata mind jobban megduzzadt, mind nagyobb tiszteletre és tekintélyre teit szert és a római birodalom egyszerre azt vette észre, hogy a maga pogány lelkének és kulturájának kártyavárát nem külső erővel és hatalommal, de mustármagnyi kezdetből kisarjadó lélekkel és igazsággal megingatták. Megingatták egyetlen lassan beérett közfelfogással: nagyobb tisztesség, nagyobb becsület, nagyobb tekintély volt keresztyénnek lenni, mint pogánynak maradni! Nem tudni, hogy a közfelfogásnak-e, vagy a saját lelke indításának engedte Nagy Konstantin, amidőn a keresztyénységet addigi hamupipőke szerepéből kiemelte és uralkodó államvallásá tette? Látszólag kiváló előnyhöz, lényegileg azonban a belső sorvadásnak bizonyos küszöbéhez érkezett meg a kötelező államvallásá előléptetett keresztyén egyház. Ezután rideg és szigorú kötelezősége lett keresztyénnek lenni, nem pedig véres verejtékes lélekkel megértelt áldozatos, szent elkötelezés. Ezután lassanként már csak a béklyóit, a terheit, a korlátozását érezték a keresztyén egyháznak, nem pedig azt a szintiszta kiváltságot, amelynek értelmében minden tagja a Krisztus váltás-halála révén Istennek édes gyermeke lett újból. És ez a röviden vázolt fordulathat vége nélkül hozta a maga keserű gyümölcseit

hosszu 1500 éven keresztül, amikor a történelem meg próbálta magát megismételni. A reformációt megelőző renaissance ugyanis nem akart mást, mint a keresztyén Európát újból pogánnyá tenni! A reformáció kiáltotta oda Luhternek és Kálvinnak az ajkával a nagy mementőt az egész világnak!

És ezt a kiáltást meghallotta a kicsiny magyar nemzet is! És egy óriási hányadában, amaz első keresztyénekhez hasonlóan üldözve, kinozva, csufolva bár, de beállított megint az igazán Krisztust követők sorába. Bűszke dicsekedés volt magyar reformátusnak lenni! Am abban a pillanatban, amikor az igák és a béklyók engedni kezdtek, a bűszke dicsekedés, az örömmel vállalt kereszti és áldozat sablonos mindennapisággá változott át, hogy sokak számára ne legyen belőle más, mint megunt korlátozó teher.

A történelem, úgy látszik, újból ismételni akarja magát!

Uj Luhterek és uj Kálvinok mementőjára van szükség!

* * *

Hogy ezek a szunnyadó gondolatok miért éppen a mai napokban ébredtek fel bennem, egyszerű a felelet: az egyházi adóbefizetés háládatlan munkáját végezzük és a legtöbb egyháztagnem hogy örömmel sietne néhány koronájával egyháza megtartásához, de mivel az egyháztagságban csak terhet és korlátozást lát, inkább panaszkodik, kifogásol, felebbez és fenyegetődzik!

—ó. —ó.

Hiszek egy Istenben

Hiszek egy Hazában

Hiszek egy Isteni örök igazságban

Hiszek Magyarország feltámadásában

Amen.

Ravasz László előadása az erdélyi emberről s az erdélyi lélekről.

Kiválóan érdekes és értékes műsoros est volt vasárnap a Pátria Magyar Írók, Hírlapírók és Művészek Klubjában. Minden magyar ember nagy fájdalomnak, az elszakított Erdélynek levegője töltötte meg a klub termeit. A legkiválóbb mai erdélyi magyar költők költeményeinek bemutatása előtt Ravasz László református püspök tartott előadást. Az ő előadása méltán koronája volt a gyönyörű estének, az ő szavai, az ő meglátásai, erdélyi lelkekből táplálkozó magyarsága egy nagyszerűen felépített előadás alakjában teljessé tette ezt a hangulatot.

Papp Jenőnek, a Pátria Klub igazgatójának rövid konferánsza után dr. Ravasz László református püspök lépett a pódiumra, aki az erdélyi magyarság helyzetét rajzolta meg markáns vonásokkal.

A püspök azzal kezdte beszédét, hogy politikailag, fajilag, nyelvileg talán a legegységesebb történelmet Erdély képviseli minden magyar vidékek között, Erdély hatalmas gránit-gát, hogy megtörjön rajta a Balkán vadvízes árja. Nem volt oka népnek pesszimistábbnak lenni az erdélyinél, mégsem látott — ugymond — optimistább népet soha. Nagyszerű erővel és gazdag szinompáival von ezután párhuzamot a főpásztor az alföldi és az erdélyi lélek között, majd így folytatja:

— Az a nagy történelmi egység, ami a szűkebb Erdélyt évszázadokon keresztül összekapcsolta, összekapcsolta az erdélyieket is. Az erdélyi magyarság olyan, mint egy nagy család, mindenki tud egymásról, mindenki ismeri egymást, ha nem is találkoztak egymással. Az erdélyi magyarság más, mint az alföldi, vagy a dunántúli magyarság. Ezek öntudatlanok, biztonságban érzik magukat. Az ő hazájukat nem vehetik el s ha el is vették, mindig visszaadták a hódítók, mert — nem tudtak vele mit csinálni. Nem úgy az erdélyiek. Nekik mindig félteni kellett hazájukat, mert sohasem tudták, hogy mikor válik a véletlen játéka folytán vágóhíddá ez az óriási kömedence s mikor köpül benne vért a sors borzasztó hatalmával.

— Az erdélyi magyarság reszkető magyarság. A sok küzdelem, harc merésszé, előrehatóvá tette a fajt, megacélozta a lelkeket. Az erdélyi ember szélesebb körben, nagyobb vonalakban lát és mélyebben gondolkodik. Erdélyben még a fának is történelme van, az utcakövek patinás rétegei súlyos vérről átítatott multról tudnak beszélni s egy egyszerű polgári családnak a házában több történelem van elrejtve, mint egy nagy alföldi városban.

— A sok küzdelem az erdélyi magyarok lelkét epikusává tette. Az értelem felszurta az érzést, de a pillanat annyira fáj nekik, hogy csak versben érnek rá kifejezni magukat.

— Az új Erdély a fájdalom földjévé vált, a nagy árvaságok otthonává, ahol min'egy halálit-

letnek árnyékában áll egy pusztuló faj. A pillanat olyan megrendítő, hogy az erdélyi költészet siet elmondani keserűségét, hogy megszabaduljon tőle. Végyári a monumentalitásnak, Áprily Lajos az epikai emlékezésnek költője. Egyszer úgy tűnik fel ez az egész irodalom, mint a rianással a parttól elszakadt balatoni halászok haláléneke; zug a zsolozsma és ők egyetlen jégtáblán sodródnak befelé a biztos vég elé; másszor mintha éltető nedveknek csodálatos áramlása lenne az erdélyi poézis, amely leszivódik a földbe, átubujk sziklák kérge alatt és majd egyszer, várt hónapok hajnalanán, akkor kicsap és megérkezik.

— H I R E K —

Istentiszteletek sorrendje. Szegeden: Február 17-én d. e. 10 ór. kor gyülekezeti istentisztelet és d. u. 5 órakor hálaadás (Bakó L.), 11 órakor ifjúsági istentisztelet (Durkó G.). **Szörvényekben:** Február 17-én d. e. 11 órakor Deszken és d. u. 3 órakor Szőregen tart istentiszteletet Teleki S.

Még néhány köszönő szó! Szeretvendégségünk munkori ismertetése alkalmából helyszűke miatt kimaradt azoknak a neve, akik a maguk természetbeni segítségükkel szintén nagyban hozzájárultak szeretetvendégségünk sikeres megrendezéséhez. Közöltük első helyen egyházunk lelkes és hűséges tagjáról: Dávid Sándornéről kell megemlékeznünk, aki természetbeni adományán kívül asztalok, abroszok és különféle edények kölcsönzésével tette lehetővé azt, hogy mintegy ötszáz személynek tudtunk megteríteni a vendégséghez. Mellette még hasonló szívességért köszönetet kell mondanunk a Tisza tulajdonosának, Hay és Schillinger kereskedőknek, akik az idén épp úgy, mint tavaly minden külön honorárium nélkül hasonló értelemmel segítettek meg.

A kiskunhalasi új lelkész-k. Új korszak kezdődik a halasi nagynevű református egyház életében: egyszerre két papot választott és kedve szerint valót. Az egyik Pataky Dezső ottani főgimn. igazgató, okl. lelkész, aki husz év óta egyhangú jelöltje volt a halasiaknak, mikor Szilády Áron utódára gondoltak; a másik pedig Szabó Zsigmond máramaroszigeti menekült vallásnár, aki kezdetben a Skóti Misszió lelkésze is volt Budapesten s ez idő szerint a Dunamelléki Ref. Egyházkerület páratlan szorgalommal dolgozó belmissziói utazó lelkésze.

Dr. Darányi Ignác, a dunamelléki egyházkerület főgondnoka a múlt hónapban töltötte be 75. esztendőjét, mely alkalommal az egyházkerület részéről dr. Ravasz László püspök üdvözölte.

A jezsuiták terjeszkedése Németországban. A jezsuita rend tagjainak száma ez idő szerint 17.966. Legerősebb Németországban a rend, ahol külföldi jó valutával házakat, teikeket vásárol össze.

Halálozások. Január 21-én halt meg dr. Good amerikai professor. Elmúlása nekünk magyaroknak, de különösen az elszakított területeken élő protestáns testvéreinknek igen nagy veszteség. — Dr. Sarkadi Nagy Ernő orvos, a békéscsaba-egyházmegye világi jegyzője f. hó 1-én 55 éves korában váratlanul elhunyt. Benne a gyomai társadalom s egyházmegyénk egy igen tevékeny és szeretetreméltó tagját és munkását veszítette el. Áldás poraikra!

Oláh uralom. Napról-napra érkeznek vér-
lázió hírek Kelet Európa „legkulturálisabb“ ujdonsült országából, amik a kultúra és magyarság durva arculverését jelentik. Nagyváradról Bukaresibe szállítatja az oláh kormány a városi levéltár értékes anyagát; Temesváron a nyári oláh vizsgát le nem tett magyar tanítók januári fizetését bevonták s a tanítókat állásuktól felmentették; Kolozsváron az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület működési engedély iránti kérelmeit siketségre veszik, noha a magyar impérium idejében az Astra oláh kultúregyesület akadálytalanul dolgozhatott. S a népszövetség, amelynek a céltalanságát és kártékonyágát a háboruban semleges országok kezdik belátni, sőt Svédország egyszerűen kilépett belőle, szemel huny az ilyen botrányok láttára.

Az oláh kormány enyhített az iskolarendeleten. Az erdélyi magyar felekezeti iskolák teljes eloláhosítását célzó újabb iskolarendelet ellen a felekezeti főhatóságok felségkérvényt adtak be és ezáltal megbízták Zsombory László dr.-t, az erdélyi katolikus népszövetség vezetőjét, hogy a kormány tagjaival legalább egyes pontok enyhítése érdekében tárgyalásokat folytasson. A tárgyalások némi eredménnyel jártak, mert Bratianu miniszterelnök aláírásával azonos szövegű távirat érkezett mindhárom magyar egyház vezetőségéhez. A miniszterelnök tudatja, hogy a közoktatástügyi miniszter további intézkedésig függőben tartja azt a rendeletet, hogy az oláh nyelvet az elemi iskolák első és második osztályába be kelljen vezetni s erről a tanfelügyelőket már értesítette. Visszaérkezett Zsombory is, aki a helyi sajtóban hosszan nyilatkozott tárgyalásairól. Angelescu közoktatástügyi miniszter kijelentette neki, hogy, 1. intézkedett ama rendeletének hatályon kívüli helyezéséről, mely a felekezeti iskolák első és második osztályaiban az oláh nyelvet tette kötelezővé. 2. A másvallású tanulóknak felvételét eltiltó rendelkezését elvileg nem függeszti ugyan fel, de az egyes ilyen irányú kérdéseknél a legnagyobb jóindulattal fog eljárni, azonban 3. oláh és zsidó növendék felvételét semmiféle magyar iskolába semmiféle körülmények közt sem engedi meg.

Ennek az iskolarendelet enyhítésnek csodálatos gyümölcse az a hír, hogy a szatmári évszázados ref. főgimnáziumot és a kath. tanítóképzőt bezáratták!

Most jelent meg az „Örömhír“ gyermekek lapja XXIV. évfolyamának 1. száma özv. Dr. Misley Sándorné szerkesztésében. Benne olvasuk a következő kedves felhívást:

Kedves Szülők és Tanítók!

Hozzátok is van néhány szavunk. Az országnak becsületes, istenfélő, szorgalmas polgárokra van szüksége, szülő és tanító egyaránt azon fájad, hogy gyermekeiből ilyen embereket neveljen. Néha nehezen megy, mert másfelől a rossz hatás ejti hatalmába a gyermekeket. Kedves szülők, fogadjátok az „Örömhír“-t úgy, mint egy segítő-társat gyermekeitek nevelésében, jobbak kedvesebbek lesznek gyermekeitek ezen olvasmányok hatása alatt. Ne sajnáljátok e pár fillért gyermekeitek boldogságáért! Az erre kiadott pénz saját családokban fogja meghozni gazdag kamatját. S ti kedves tanítók s tanítónők ne sajnáljátok fáradni, a gyermekeket buzdítani, a szüléket lelkesíteni mert az iskolában bizonyosan nagy hasznát fogjátok látni az „Örömhír“-nek. Mi nagy áldozattal indítjuk utnak, fogadjátok szeretettel s terjesszék! Szives üdvözléssel a szerkesztők!

Előfizetési ára egész évre, 3500 K. Megjelenik havonként. Előfizetés a lelkészi hivatal utján eszközölhető.

A pápa és az anglikánusok. Az anglikánusok, akiknek egyházszervezése tudvalevőleg pápás hierarchiai, hitrendszerük pedig kálvinista, már a múlt század közepe óta kacérkodtak a pápás római egyházzal. Ujabban is a canterbury-i érsek tudtával és beleegyezésével Halifax, a magas püspöki egyház egyik főembere közeledést keresett Mercier-rel, a világháborúból is ismert belga bíboros érsekkel. A szentszék engedélyével 1920. óta három értekezleten is tárgyaltak az anglikánusok a katolikusokkal. A canterbury-i érsek a minap egy nyílt levélben feltárta a közeledési törekvések hiábavalóságát. Nevezetesen a mehelni konferencia ugyan némi fényt derített egyes ellentétes dolgokra, sőt azok kiegyenlítésén is fáradozott, egészbe véve azonban a tervezett unió sikerre nem vezetett. A pápa ugyanis állítólagos isteni jogán s mint az egyetemes kereszténység csalhatatlan központi orgánuma kijelentette, hogy „csak a szuverén pápaság isteni tekintélyéhez való tiszta és világos csatlakozás alapján lehet szó a keresztény egyházfelekezetek egyesítéséről.“ Hát azt a merev és rideg elutasítást az anglikánusok előre láthatták volna. Valóban meg is érdemelték. Hisz Rómában a pápaság csalhatatlan tantekintélye a bálvány és csak azután következik a Krisztus és az ő evangéliuma.

Szerkesztői üzenet.

Kérem azokat a kedves olvasóimat, hogy lapunk 1923 évi 2-ik számát, ha szükségük rá nincsen, szerkesztőségünkhöz eljuttatni sziveskedjenek. Előre is hálás köszönet!

Anyakönyveinkből.

Bölcsőtől a koporsóig.

Január havában megkereszteltettek: Török Béla Mihály, Tussinger Béla János, Kenderessy Mihály Tihamér, Kovács Árpád Gyula, Kádár Rozália, Váry Irma, Huszár Sándor János, Vig Vilma Agnes és Nagy Zoltán.

„A Gondviselés ténye egész magatartásunk kezdete és vége; s ezt a Gondviselést tényné teszük a hitük által, Ki óv meg gyermeket, ha nem Isten? Kire bizza magát a gyermek, ha nem arra a névtelen valakire, aki csak Isten lehet? A gyermek már akkor ráteszi az életét Istenre, amikor még a nevét se tudja kiejteni. Lehet, hogy Isten neve mindig csak egy szó marad, de Isten ténye épen olyan élelforrás reá nézve, mint volt születése előtt az anyaméh.” (Ravasz L.)

Házasságukra megszentelődést kerestek: Jan. 19 én Antal Sándor r. kath. áll. rendőr. Égető Juszina ref. hajadonnal.

Halálozások: Eltemettük jan. 1 én Varga Dezső kk.-i. és Baczony Pál 88 éves ny. tvszéki irnokot, 4-én Karsai Ferenc 75 éves asztalost Algyőn, 28 án Gál Klára kk.-i, 29-én Pipicz József kk.-i, — Áldás poraikra!

„Mit érez a szeretet a halál kapujában?
Azt, hogy sohasem volt olyan erős mint most.

Valósággal fellobog a sziv, minlegy nagy örökégs fáklya, a halál előtt hogy bevilágítsa azt az ismeretlen utat a léleknek.

Az elválás tudatában a szeretet százszoros erővel öleli magához szeretteit: a családot, a hazát, embereket, alkotásait, terveit, a földet, amely itt marad.

Minél igazabb, minél erősebb a szeretet, annál fájdalmasabban érzi a szakadást, hiszen a láthatatlan fonalak száza kötik ide, úgy, hogy az „ő verítéke olyan mint a nagy vércseppek, amelyek a földre hullanak.”

De a szeretet épen azért, mert fáj neki a válás, minden erejével átkarolja azt, akiben mindent visszanyerhet és megtalálhat: az Ö. ökkévalót. És ekkor tudja, hogy az életet karolta át és meg van mentve.

Igy teljesedik be az áldott igazság, amelyei az evangélium hirdet: „Mi tudjuk hogy átalmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük a mi atyánkfiait” I. Ján. 3 : 14. v. Isten szívébe kell nekünk belegyökereznünk és akkor a halál életté válik számunkra:” (Makkay S)

Felelős kiadó a szegedi ref. egyházközség nevében: Bakó László lelkész.

Nyomatott Szegedi Hirlapkiadó-és Nyomdával. Szegeden. Telefon 9—85 Felelős művezető Sajgó József.

Családi kör.

Az imádság és Isten jósága.

Negyedik hét III. Vizsgáljuk meg ezen a héten különösen azt, hogy mi módon nyílja meg az imádság életünket Isten előtt úgy, hogy az Ő akaratát bennünk és általunk megvalósulhasson. Mindenek előtt az imádság, amint most a szemünk előtt lebeg, magányosságot jelent, melyben Isten alkalmat talál arra, hogy szavát hallassa.

„*És amikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, akik a gyülekezetekbe és az utcák szegletein fennállva szeretnek imádkozni, hogy lássák őket az emberek. Bizony mondom nektek: elvették jutalmukat. Te pedig amikor imádkozol, menj be a te belső szobádba, imádkozd a te Atyáddhoz, aki titkon van. És a te Atyád, aki titkon néz, megfizetn eked nyilván.* — Mt. 6 : 5—6.

Figyeljük meg milyen bizonyosságot tesznek a legkülönbözőbb emberek arról, hogy milyen értéke van a szorgos, munkás élet közben olykor a magányosságnak. Landor Walter a költő, így szól: „A magány Istennek előcsarnoka; még egy lépés és ott lehetsz közvetlenül a színe előtt.” Goethe így szól: „Senki sem hozhat létre semmi jelentősebb dolgot, ha el nem szigeteli magát.” Gordon tábornok ezt írja nővérének: „Jót tesz az embernek elcsendesedni; lehetetlen Istennek szavát meghallani folytonos látogatások forgatagában; többé kevésbé a „pusztaságban” kell lenned, hogy a szentély mértékét használhasd, hogy a dolgokat és a szavakat igazi értékük szerint láthasd és mérlegelhesd.” És egy névtelen eredetű epigramma találóan fejezi ki ugyanezt az igazságot: „Bámulatos ember az, aki be tud fűzni egy tőt, amikor tolakodó tömegben van.” — Fárasszó kötelességeink és szóharcaink mellől mennyi időt vonunk el a magányosság meggazdagító ápolására?

Oh Isten, aki igazságban vezérel a szelídeket és aki világosságot gyújtasz sötétségben is hived számára, add, hogy minden kételyünkben és bizonytalanságunkban legyen erőnk azt kérdezni: mit akarsz Te hogy cselekedjünk? — hogy a Te bölcsességednek Lelke megmentsen minket minden elvsztett választástól és a Te világosságodban világosságot lássunk és a Te egyenes utadon meg ne botoljunk, Jézus Krisztus, mi Urunk ál. Amen.

Bright W.

Areformátus férfikar

minden héten
szerdán

d. u. fél 6 órakor tartja énekpróbáit a ref. iskola termében.